

1 אוגוסט 2025

-בהול-

לכבוד:

ישראל כץ, שר הביטחון

רב אלוף איל זמיר, הרמטכ"ל

אלוף רסאן עליאן, מתאם פעולות הממשלה בשטחים

בדואר אלקטרוני

הנדון: מניעת סיוע הומניטרי חיוני מאוכלוסיית רצועת עזה

סימוכין: פנייתנו מיום 8.6.2025

אנו פונים אליכם פעם נוספת לנוכח האסון ההומניטרי המחמיר ברצועת עזה, בדרישה לכך ש**ישראל תאפשר חלוקת מזון בכמות ובפרישה גיאוגרפית מספקת ובתנאים בטוחים ונגישים עבור תושבי רצועת עזה המשוועים למזון, ובפרט עבור המוחלשים שבהם.**

1. מאז נשלחה פנייתנו הקודמת התבררו ממדי האסון ההומניטרי הנובע מדחיקת תושבי רצועת עזה, ובפרט האוכלוסיות המוחלשות והפגיעות ביותר, לתנאי רעב קיצוניים. הקרבנות העיקריים של מצב זה הם ילדים ותינוקות, נשים, ובפרט נשים הרות ומניקות, מבוגרים, חולים ונכים. תושבי אזורים גאוגרפים שישראל הפרידה וניתקה ממסלולי האספקה והסיוע, דוגמת האזור שמצפון לציר נצרים, אף הם חשופים לפגיעה קשה במיוחד.

2. מראשית המלחמה ארגונים מקצועיים וארגונים הומניטריים מתריעים מפני הפגיעה המעמיקה בביטחון התזונתי בעזה ומהחשש ההולך וגובר מפני התפשטות רעב חמור ברצועה, כתוצאה משילוב הנסיבות והסיכונים הכרוכים בסגירה מוחלטת או חלקית של מעברי הגבול, לחימה והגבלות תנועה הנובעות מהלחימה – לרבות בידודם של אזורים באמצעות תחמתם בצירים צבאיים וצווי סגירת שטח והכרזה על "אזורי הרג", הטלת מגבלות על פעילותם של ארגוני הסיוע ההומניטריים, פגיעה חמורה עד כדי השבתה של ענפי החקלאות והדיג.

3. אף על פי כן, ישראל עשתה שימוש בשליטתה במעברי הגבול על מנת להגביל ולכוון את כניסת המזון והמצרכים החיוניים האחרים לעזה, ועשתה בשליטה זו שימוש טקטי כחלק מאמצעי הלחימה. ישראל כפתה מצור מוחלט ומנעה לחלוטין הכנסת מזון, דלק, וכל אספקה חיונית אחרת משך כתשעים יום לאחר קריסת הפסקת האש מול חמאס, באופן שהוביל לדדרר מסוכן של המלאים ברצועה. בהמשך ישראל קטעה את פעילות הארגונים ההומניטריים וכפתה מתווה מפלה ומסוכן של חלוקת מזון בארבע נקודות חלוקה, שאינן נגישות לחלק ניכר מהאוכלוסייה – על אף הזהרות הארגונים ההומניטריים ומומחים לתחום הביטחון התזונתי בדבר היות המתווה

החדש הרה אסון. נקודות חלוקה אלה הפכו לאתרי הרג, כאוס ואלימות, ולא עמדו במשימה להזין את תושבי הרצועה ולו באופן מינימלי.

4. חלוקה אפקטיבית של סיוע הומניטרי מציל חיים נמנעת גם כתוצאה מהטלת מגבלות רגולטוריות ולוגיסטיות מרחיקות לכת על ארגוני הסיוע, מפתחה חלקית של המעברים, מעיכובים וסירובים לבקשות ארגונים הומניטריים לתיאום, מאי רציפות בהעברת הסיוע לאזורים שונים, ועוד (ראו פרסום המתאם ההומניטרי [בדבר הכשלים בהעברת הסיוע](#) מיום 25.7.2025).

5. צווי הפינוי החולשים על חלק הארי של שטח הרצועה (כיום 80-90% משטח הרצועה), הגבלות לוגיסטיות על עבודת הארגונים ההומניטריים ושליטת ויזות, כאוס שלטוני המוביל לביזה של הסיוע במקרים רבים בטרם הוא מגיע ליעדו, מחסור חמור באמצעי ביטול ובדלק להובלה, מחסור במזון מגוון, רפואי, תמ"ל, ועוד.

6. בחודשים אפריל ומאי 2025 גברו הדיווחים על גידול דרסטי בכמות המקרים שבהם אובחן תת-תזונה אקוטי, בעיקר בקרב נשים, ילדים ותינוקות. הדבר לא הוביל לשינוי מיידי במדיניות ישראל בכל הנוגע להכנסת סיוע וחלוקתו.

7. על פי נתוני משרד מתאם האו"ם לעניינים הומניטריים (OCHA), כיום צריכת המזון ברחבי רצועת עזה הידרדרה באופן דרמטי, והגיעה לרמתה הנמוכה ביותר מאז אוקטובר 2023. ביולי, 81% מהמשפחות דיווחו על צריכת מזון ירודה (לעומת 33% בלבד באפריל), ו-24% מהמשפחות חוות רעב חמור מאוד (לעומת 4% באפריל). בכמה ממדדי הרעב, עזה כבר מוגדרת כאזור הסובל מרעב המוני: אלפי ילדים נמצאים במצב של תת-תזונה קיצונית, ועשרות אלפי תושבים – מבוגרים וילדים כאחד – סובלים מתת-תזונה חריפה, מצב הדורש טיפול רפואי מיידי. מהנתונים עולה כי 39% מתושבי הרצועה נאלצים להימנע מאכילה במשך ימים שלמים, וכחצי מיליון איש – כרבע מהאוכלוסייה – חווים רעב יומיומי. שאר התושבים מתמודדים עם חוסר ביטחון תזונתי חמור כתוצאה ממחסור חמור במזון.

8. שיעור המקרים של תת-תזונה חריפה הכפילו את עצמם בח'אן יונס ועלו ב-70% בדיר אל'בלח בין מאי ליולי. בעיר עזה, שיעור תת-התזונה החריפה (GAM) זינק מ-4.4% במאי ל-16.5% במחצית הראשונה של יולי – מעבר לסף הרעב על פי מדד זה. מגבלות התנועה הנרחבות שהוחלו בכמעט 90% משטח הרצועה הפחיתו את הנגישות למזון ועבירות שיירות הסיוע במרבית האזורים. במחוז צפון עזה, אשר מתמודד עם מצוקה חמורה במיוחד בשל בידודו מיתר הרצועה, לא ניתן לאמת את המצב בשל היעדר נתונים. ההתרעה מצביעה גם על כך שכמעט תשע מתוך עשר משפחות נאלצות לנקוט באמצעים קיצוניים ביותר כדי להשיג מזון, בהם סיכון ממשי לביטחון האישי וחיפוש אחר מזון באשפה.

9. משרד הבריאות בעזה דיווח כי מאז תחילת המלחמה מתו מתת-תזונה 147 בני אדם, בהם 88 ילדים. בעשרת הימים האחרונים בלבד מתו 60 מתושבי הרצועה. בנוסף, לפי דו"ח שפורסם לאחרונה, יותר מ-3,500 נשים הרות עברו הפלות בשל תת-תזונה ומחסור חמור בוויטמינים, מינרלים וחלבון, כמו גם צריכה נמוכה של נוזלים. מנכ"ל המשרד, ד"ר מוניר אל'ברש, הביע ביקורת נוקבת על ההפוגות ההומניטריות שהוכרוזו לאחרונה ואמר: "הן אינן מאכילות את

הרעבים ואינן מצילות את הפצועים". לדבריו, "בעוד ילדים מתפתלים מרעב, אימהות קורסות מול שערי בתי חולים שחדלו לתפקד."

10. הפורום ההומניטרי לעזה התריע אף הוא כי חרף צעדים שננקטו לשיפור המצב, ממדי תת-התזונה ממשיכים לגדול. לצד הרעב החרף, מדווחים הארגונים גם על מחסור קריטי בציד רפואי, תרופות ומיטות אשפוז בבתי החולים.

11. מלבד הצורך הדחוף להכנסת סיוע בכמות יומית מספיקה באופן קבוע ורציף (מזון מגוון וטרי, מזון רפואי ותמ"ל, דלק וגז בישול, תרופות, ציוד רפואי ותוספי תזונה) באופן מיידי, קיים צורך דחוף בהסרת כשלים וחסמים לוגיסטיים שיאפשרו הגעת הסיוע לכל מי שזקוקים לו.

12. הגדלה מסוימת בהיקף הסיוע הנכנס לרצועה שעליה הוחלט בימים האחרונים אינה עונה על הצורך הדחוף למגר את הרעב ולמנוע הדרדרות נוספת ומוות של ילדים ובוגרים הסובלים מתת תזונה כמצב רפואי הדורש טיפול דחוף ושיקום מורכב. נדרשת התערבות דחופה שתאפשר לכל הסובלים מפגיעה בריאותית משמעותית בשל העדר מזון או מזון דל ברכיבים תזונתיים הזנה הולמת בהתאם למצבם, במידת הצורך בפיקוח רפואי. לשם כך נדרש לצייד את מערכת הבריאות ולאפשר כניסת רופאים ומומחים לתחום התזונה, באופן שיספק מענה בהיקף מספיק.

13. לצד כל אלה, על מנת למנוע המשך הרחבת מעגל התחלואה והמוות יש לוודא כניסה בלתי מוגבלת של מזון מגוון לרצועה וחלוקתו בכל אשר נמצאים התושבים. יש לאפשר ולאבטח חלוקת מזון בכמות ובפרישה גיאוגרפית מספקת ובתנאים בטוחים ונגישים עבור כלל תושבי הרצועה, ובכלל זה לוודא כי אוכלוסיות פגיעות וחלשות אינן נדרשות לצעוד מרחקים ניכרים ולסחוב משאות. אין לכפות על תושבי הרצועה לסכן עצמם בהגעה למרכזי הסיוע הצבאיים המזוהים עם מדינת ישראל, ואין לכפות עליהם להיאבק על מזון יבש המחולק בתנאים משפילים ובכמויות שאינן מספיקות.

14. לנוכח כל האמור, אנו שבים ועומדים על דרישתנו הדחופה לאפשר ולהבטיח מעבר חופשי של סיוע הומניטרי חיוני בכל חלקי הרצועה, באופן שוויוני ונגיש אף לאוכלוסיות פגיעות. כל זאת בהתאם לחובותיה של ישראל מכוח לדין הבינלאומי ובהתאם לעקרונות ההומניטריים המקובלים. **בנסיבות העניין נבקש לקבל את התייחסותכם הדחופה. בהתאם למענה נשקול את המשך צעדינו המשפטיים.**

רעות שאער, עו"ד

העתקים:

עו"ד גלי בהרב-מיארה, היועצת המשפטית לממשלה

אלופה יפעת תומר-ירושלמי, הפרקליטה הצבאית הראשית

הייעוץ המשפטי למשרד הביטחון